

[Johs. Christiansen.]

behøver man vel kun at henvise til de Navne i dansk Videnskab, der baade i Fortid og Nutid har kastet Glans over vort Land.

I øvrigt er Forholdet vist dette, at Akademiet i disse Aar har etableret sig som et Slags Forskningsraad, og at der herved, trods Landets Afsondrethed under Krigen, er opnaaet Resultater, der vil give et godt Grundlag at arbejde paa. Det gælder efter sagskyndiges Mening blot om at komme i Gang under de helt rigtige Arbejdsvilkaar, og derfor er det, som sagt, meget glædeligt, at Statsministeren saa omgaaende er kommet med dette Lovforslag.

I denne Forbindelse vil jeg gerne straks sige, at man med dette Forslag — saaledes som andre ærede Medlemmer ogsaa har fremhævet — næppe bør lægge den Opfattelse fast, at hermed skulde der saa være gjort nok. Det er rigtigt, at vi af Hensyn til Danmarks Konkurrencemuligheder over for den øvrige Verden snarest gør ligt maa se at komme i Gang med den teknisk-videnskabelige Forskning under de sikrere Rammer, der tilstræbes med dette Forslag. Men vi maa paa den anden Side heller ikke være blinde for, at den tekniske Forskning meget let vil komme til at gaa i Staa, medmindre der drages fornøden Omsorg for at sikre Rammerne omkring den naturvidenskabelige Forskning. Jeg vil derfor saa indtrængende som muligt henstille til Regeringen, at den snarest tager ogsaa denne Side af Sagen op til en velvillig Overvejelse.

I samme Forbindelse maa jeg maaske ogsaa minde om, at man i andre Lande, f. Eks. Sverige og England, saaledes som det ærede Medlem, der var Ordfører for de Konservative, nævnte det, er meget langt fremme i Spørgsmaalet om ogsaa den medicinsk-videnskabelige Forskning, og at dennes Resultater jo naturligvis er af den allerstørste Betydning. Dette er saa ganske ligetil; hvis man et Øjeblik betænker, hvad det vil sige for et Lands sociale Udvikling, at samtlige de Interesser, der knytter sig til Folkesundheden, varetages paa bedst mulige Maade, vil al videre Argumentation i saa Henseende formentlig være overflødig. Naar jeg gør denne Henstilling, er det bl. a. ud fra den Betragtning, at den teknisk-videnskabelige Forskning faktisk bedre kunde, om jeg saa maa sige staa paa egne Ben, fordi der fra Erhvervslivets Side knytter sig saa store produktionsmæssige og merkantile Interesser dertil, saa man i vid Udstrækning paa den anden Maade end gennem Statens Midler kunde gøre Regning paa betydelig

Støtte. Paa den naturvidenskabelige Forsknings Omraade gør tilsvarende Forhold sig næppe gældende, hvorfor det bliver saa meget mere paakrævet, at Staten gennem sin Bevillingsmyndighed træder til med al den Støtte og Opmuntring, som Forholdene i øvrigt tillader.

Jeg vil imidlertid tro, det er berettiget at gaa endnu et Skridt videre. Mon vi ikke alle kunde være enige om den overordentlige Betydning, det har for et Folk, der skal kunne hævde sig paa det kulturelle Omraade overhovedet, at ogsaa de rent humanistiske, de aandelige Discipliner har de bedst mulige Arbejdsvilkaar. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem Hr. Hvidberg paa dette Omraade. Jeg tror, at vi ikke mindst i de fem onde Aar, der forløb under en fremmed Magts Voldsherredømme, fik rig Erfaring for Værdien af de aandelige Discipliners Styrke for det danske Folks Holdning. De Traade, der i disse Aar udgik fra Kirke, Skole og Universitet, blev jo, naar Sandheden skal siges, tvundet til saa stærkt et Tov, at det vel mere end noget andet af vore nationale Støttemidler var med til at holde vort Folk oppe. Ud fra disse Betragtninger vil jeg bede Regeringen imødekomme det Ønske om Nedsættelsen af en Kommission, som Studiekredsens „Videnskab og Samfund“, efter hvad der er mig meddelt, har fremsat over for den højtærede Statsminister. Jeg kan tiltræde de Bemærkninger, der allerede er gjort herom. Ønsket kommer fra en Kreds af meget fremtrædende Forskere, og jeg kan ikke se rettere end, at en almen Undersøgelse af danske Videnskabsmænds Arbejdsforhold er nødvendig og derfor ogsaa i høj Grad ønskelig.

Det er muligt, en saadan Kommission maaske helst skulde opdeles i flere Afdelinger, maaske en for Grundvidenskaberne, en for de medicinske Fag, en for de humanistiske Videnskaber og maaske ogsaa en med det særlige Formaal at søge tryggere økonomiske Arbejdsvilkaar sikret navnlig for vore yngre Videnskabsmænd. Dette er imidlertid Detailler, som jeg ikke skal komme nærmere ind paa ved denne Lejlighed. Hovedsagen er i Øjeblikket Nedsættelse af Kommissionen, og jeg giver, som sagt, Ønsket herom min fulde Tilslutning.

Vi kender alle sammen ud fra hvert sit Virkeomraade, hvad gode og trygge Arbejdsvilkaar betyder for de Resultater, som vi hver især gerne vil naa frem til. Hvis der er noget Omraade, hvor en saadan Tryghed er af afgørende Betydning, maa det dog vist være paa det videnskabelige, og jeg kan derfor ikke se rettere end, at man tjener Fælles-